

2. Vývoj testu

Rovněž metodika vývoje testu je velmi podobná metodice šetření PIRLS/TIMSS. Výchozím bodem vývoje testu tak je ICCS metodický rámec, který navazuje na metodický rámec testování z roku 1999 a současně zohledňuje kritické aspekty občanské/sociální gramotnosti ve vazbě na její obsah a kognitivní proces nezbytný pro její dosažení. Metodický rámec šetření ICCS tak formuluje dvě hlavní oblasti, vůči jejímž hodnotám jsou specifikovány podíly testových položek. Tyto oblasti zahrnují:

- obsah v podobě občanské společnosti a systému (40 % testových položek), občanských principů (30 % testových položek), občanské participace (20 % testových položek) a občanské identity (10 % testových položek),
- kognitivní dovednosti v podobě vědění (30 % testových položek) a argumentace (70 % testových položek).

Vlastní tvorba testových položek šetření ICCS je tedy zasazena do metodického rámce stejným způsobem jako v případě šetření PISA či PIRLS/TIMSS. Specifikem šetření ICCS je naopak vytvoření regionálně podmíněných testovacích nástrojů v podobě kognitivních testů a regionálně podmíněného dotazníku. Rozlišeny jsou v tomto ohledu testovací nástroje pro Evropu, Asii a Latinskou Ameriku. Poznamenejme, že v případě Evropy se regionálně podmíněné testovací nástroje zaměřují na problematiku evropské integrace.

Při vytváření testů pro šetření ICCS jsou respektovány rovněž následující principy:

- První princip je spojen s podobou testových položek, která vychází ze základního stimulu (např. text, obrázek), na který navazují vlastní testové položky. Využívány jsou jak multi-choice testové položky, tak otevřené testové položky vyžadující vlastní formulaci odpovědi. V testu přitom významně převažují multi-choice položky (cca 90 % položek).
- Druhý princip je spojen se zahrnutím tzv. propojujících testových položek šetření ICCS v roce 2009 a obdobně orientovaného šetření z roku 1999. Hodnocení těchto položek umožňuje sledovat vývoj výsledků zemí v čase.
- Třetí princip souvisí s potřebou utváření nových testových položek pro naplnění základních cílů šetření ICCS, přičemž zohledněna je jejich schopnost diferenciací vzhledem k poměrně vysokému počtu proměnných.

Vývoj nových testových položek šetření ICCS sleduje standardizovaný metodický postup, který odpovídá metodice šetření PIRLS/TIMSS. Takto je primární podoba nových testových položek formulována na workshopu představitelů národních koordinačních center. V dalším období jsou využívány různé metody hodnocení kvality vytvořených testových položek a potřeby jejich úprav, a to včetně:

- práce expertního panelu a využití internetově založené expertní oponentury,
- kognitivní pilotáže s relativně malou skupinou žáků,
- pilotního průzkumu vybraných testových položek s následnou analýzou získaných dat pro identifikaci problémových testových položek využitím IRT⁹³ teorie.

Při tvorbě výsledných testových sešitů šetření ICCS je postupováno tak, že testové položky jsou spojeny do bloků, které obecně pokrývají různé typy úloh v návaznosti na metodický rámec. Celkem je pracováno se sedmi bloky, přičemž žák odpovídá na tři bloky testových položek. Metodika ICCS explicitně stanovuje

⁹³ *Item Response Theory*